7/14040, 14041, 14042, 14043
14044 ÇOK ACELE ve SÜRELİ

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-211-1970
Konu : Yazılı Soru Önergesi

5 .../05/2006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :15.05.2006 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-20826 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde gönderilen, Denizli Milletvekili Ümmet KANDOĞAN'a ait 7/14040, İzmir Milletvekili Hakkı ÜLKÜ'ye ait 7/14041, Tekirdağ Milletvekili Enis TÜTÜNCÜ'ye ait 7/14042, Karaman Milletvekili Mevlüt AKGÜN'e ait 7/14043 ve Çankırı Milletvekili Hikmet ÖZDEMİR'e ait 7/14044 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER :
1- Görüş 7/14040 (1 sayfa)
2- Görüş 7/14041 (2 sayfa)
3- Görüş 7/14042 (3 sayfa)
4- Görüş 7/14043 (1 sayfa)
5- Görüş 7/14044 (3 sayfa)

Eskişehir Yolu 9 km. 06530 Lodumlu/ ANKARA
Tel: (0312) 287 33 60-69/2252 Fax: (0 312) 285 69 37
e-posta: hapaydin@tarim.gov.tr Elektronik Ağ: www.tarim.gov.tr
Ayrıntılı bilgi için irtibat:H.SÜMEN Mühendis

7/14042

**YAZILI SORU ÖNERGESİ**

**Önerge Sahibi** : **Enis TÜTÜNCÜ**
**Tekirdağ Milletvekili**
**Önerge No** : **7/14042**

Basınımızda; İran başta olmak üzere, Ortadoğu ülkelerinden kaçak yollarla yurda sokulan ve Türkiye standartlarına uygun olmayan zirai mücadele ilaçlarının çeşitli maddelerle de karıştırılarak üreticilere satıldığı iddialarını içeren haberlere yer verilmektedir.

Bu haberlerde, tarım ilacı kaçakçılığının özellikle son yıllarda, adeta karlı bir sektör haline geldiği, bu nedenle Türk tarım ilacı pazarının beş yıl öncesine oranla daralarak 120 milyon dolara düştüğü belirtilmektedir. Kaçakçıların, meslek dışı aracılarla bir arada söz konusu ilaçların standartlara uygun olduğu yönünde çiftçileri ikna ederek aldattıklarını, bu yolla tarım üreticilerinin yüzde 80'lere varan bölümünün zarara girdiği ifade edilmektedir.

Yetkililer tarafından yapılan açıklamalarda, 1984 yılında Zirai Mücadele Gene! Müdürlüğü'nün kapatılmasıyla bu alanda bir boşluk oluştuğu, bu nedenle kaçak ve sahte ilaca karşı gerekli önlemlerin alınamadığı vurgulanmakta ayrıca yurda kaçak tarım ilacı sokanlara komik para cezaları öngörülmüş olmasının da kaçakçılığı körüklediği belirtilmektedir.

Gerek insan sağlığı gerekse çevre sağlığı açısından geri dönüşü mümkün olmayan sorunlar yaratacak olan bu durumla ilgili olarak;

**SORU 1)** Ülkemizde tarım ilacı pazarı son beş yıllık dönemde yıllar itibariyle ne olmuştur? Bu pazarın son yıllarda 120 milyon dolara gerilediği iddiaları doğru mudur? Doğru ise bu hangi nedenlere bağlanabilir?

**SORU 2)** Ülkemizde son beş yıllık dönemde kullanılan tarım ilacı miktarı ile bunun piyasa değeri nedir? Bu miktarın son beş yıl içinde ne kadarı ülkemizde üretilmiştir ne kadarı ithal yoluyla karşılanmıştır? Söz konusu ithalat için ne kadar döviz ödenmiştir?

**CEVAP 1-2)** Aşağıda gösterilen tablodan da anlaşılacağı üzere ilaç kullanım miktarı ve tutarında ülkemiz zirai ilaç pazarında bir daralma söz konusu değildir.

| | **2000** | **2001** | **2002** | **2003** | **2004** |
|---|---|---|---|---|---|
| **İlaç Tüketim Miktarı (ton)** | 33.548 | 29.798 | 30.792 | 35.665 | 35.123 |
| **İlaç Tüketim Tutarı (Milyar TL)** | 113.610 | 187.897 | 177.151 | 186.467 | 237.823 |
| **İlaç İmalat Miktarı (ton)** | 26.157 | 23.969 | 23.807 | 28.639 | 26.480 |
| **İlaç İmalat Tutarı (ABD $)** | 53.807 | 78.485 | 49.877 | 82.344 | 109.453 |
| **İlaç İthalat Miktarı (ton)** | 6.710 | 6.929 | 7.521 | 7.905 | 10.721 |
| **İlaç İthalat Tutarı (ABD $)** | 65.532 | 78.419 | 49.942 | 54.333 | 64.231 |

**SORU 3)** Ülkemize kaçak yollarla giren tarım ilaçlarının kullanılmasının, insan ve çevre

sağlığı üzerinde yaratığı olumsuzlukların boyutu hakkında yapılan bir çalışma var mıdır?

**SORU 4)** İç piyasada satılan tarım ürünlerinin, yanlış ve bilinçsiz tarım ilacı kullanımı nedeniyle kansorejen maddeler içerdiği iddiaları hangi ölçüde doğrudur? Bu bağlamdaki kanser vakalarında önemli artışlar olduğu haberleri nasıl değerlendirilebilir?

**CEVAP 3-4)** Zehirli kimyasallar olan zirai mücadele ilaçlarının, tavsiyelerine uygun kullanılmaması durumunda insan, çevre, tarım arazileri, yer altı suları ve bitki sağlığı yönünden olumsuz etkileri bulunmaktadır.

**SORU 5)** Tarım ürünlerinin sağlıklı bir şekilde tüketiciye ulaştırılması için bu güne kadar hangi önlemler alınmıştır? Bu önlemler, denetim açısından yeterli bulunabilir mi?

**SORU 6)** Özellikle son yıllarda giderek hız kazandığı ifade edilen kaçak tarım ilacı kullanımının yeraltı sularında ve tarım arazilerinde önemli kirlenmelere neden olduğu iddiaları nasıl değerlendirilebilir? Bu konuyla ilgili ne gibi önlemler alınması düşünülmektedir?

**CEVAP 5-6)** Bakanlığımızca kaçak ilaçların yurda girmemesi ve çiftçilerimizin mağduriyetinin önlenmesi için gereken tedbirlerin alınması hususu Gümrük Müsteşarlığı'na bildirilmiştir. Konuyla ilgili olarak, Gümrük Müsteşarlığı'nca yazılan cevabi yazıda; bu tip kaçak zirai mücadele ilaçlarının yurda girmesinin önlenmesi hususunda Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğü ve Gümrük Başmüdürlüklerine talimat verildiği, ayrıca kaçak olarak yurda getirildiği iddia edilen zirai mücadele ilaçları ile ilgili somut bir bilgi (yer, firma adı, adres, araç plakası vb.) gönderilmesi halinde 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun kapsamında araştırma ve soruşturma yapılacağı Bakanlığımıza bildirilmiştir.

Kaçak ilaçlar konusu İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık Daire Başkanlığına da iletilmiş ve söz konusu Bakanlık tarafından İl ve İlçe Emniyet Müdürlükleri konu hakkında uyarılmıştır.

Bakanlığımız, konuya gereken hassasiyeti göstermekte olup; kaçak ilaçların yurda girmemesi ve çiftçilerimizin mağduriyetinin önlenmesi için gereken tedbirlerin alınması hususunda söz konusu kurumlar ile sürekli irtibat halindedir.

Ayrıca Tarım İl Müdürlükleri, mevcut zirai mücadele ilaç bayi kontrollerinin sıklaştırılması ve bu gibi kaçak ilaçların tespiti halinde derhal yed-i emine alınarak ilgili bayiler hakkında Yönetmelik hükümlerinin uygulanması ve bir ay kapama cezasının uygulanması hususunda da talimatlandırılmaktadır.

Diğer taraftan; gıda güvenliğinin sağlanması ve tüketicinin korunması, Avrupa Birliğinin olduğu kadar Ülkemizin de öncelikli konuları arasında yer almaktadır. Gerek yurtiçinde tüketime sunulan gerekse ithal ve ihraç edilen gıda maddelerinde güvenliğin sağlanması amacıyla 5179 sayılı Gıda Kanunu, 5 Haziran 2004 tarih ve 25483 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 5179 sayılı Gıda Kanunu ile sular hariç olmak üzere gıda kontrolünde satış ve toplu tüketim yerlerinin denetimi de dahil olmak üzere tüm yetki ve sorumluluk, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bünyesinde toplanmıştır. 5179 sayılı Gıda Kanunu ile tüketici haklarının korunmasına ilişkin yeni hükümler yanında, kavramsal birliktelik sağlanmış, izlenebilirlik, tüketicinin bilgilendirilmesi, bildirim sistemi, risk

analizi, değerlendirilmesi ve yönetim sistemi, ihtiyatî tedbirler, bilimsel komiteler, erken uyarı sistemi, acil durumlar, kriz yönetimi, gıdaya ilişkin gıda işletmecilerinin sorumlulukları, sağlığın korunması, gıda ticareti, reklam ve tanıtım konularında yeni sorumluluklar ve yaptırımlar getirilmiştir.

Çiftlikten sofraya gıda güvenliği ve kalitesinin sağlanması ile ilgili olarak Bakanlığımızca; birincil üretim ve işlenmiş gıda maddelerine yönelik izleme ve denetim çalışmaları yapılmaktadır. Bu kapsamda; kuru meyvelerde (Fındık ,İncir, Antep Fıstığı) aflatoksin kontrollerinin yanı sıra kırmızı toz ve pul biberlerde sudan boyası denetimi, yemeklik tuzlarda iyot izleme programı çiğ sütün kalitesinin arttırılmasına yönelik genel bakteri ve somatik hücre sayımı programı, AB'nin 96/23 sayılı hayvansal orijinli gıdalarda kalıntı izleme direktifine uyumlu olarak çiğ sütte ve balda kalıntı izleme programı uygulanmaktadır. Ayrıca, AB tavsiye kararının ülkemizde uygulanmasına ilişkin başlatılan ve gıda zincirinin tüm aşamalarını kapsayan peynir ve baharat ürünlerinde bakteriyolojik ve toksikolojik güvenliğin izlenmesi programı, Avrupa Birliğinin koordine programını içerecek şekilde hazırlanan pestisit izleme ve denetim programı uygulamaya konulmuştur.

Avrupa Birliğine uyum çalışmaları çerçevesinde ülkemizde gıda denetim ve gıda kontrol sistemi ile ilgili mevcut alt yapının geliştirilmesi amacıyla AB destekli projeler uygulanmaktadır. Bu projeler ile; Türkiye'de gıda güvenliğinin sağlanması, gıda kontrol sisteminde etkinliğin artırılması ve uygulanması amacı ile Bakanlığın merkez ve taşra teşkilatının ve gıda kontrol laboratuvarlarının güçlendirilmesi, personel eğitimi ve ISO 17025 çerçevesinde akreditasyon çalışmalarının hızlandırılması, Bakanlığımız Gıda Kontrolörleri ve gıda sanayine yönelik olarak gıda güvenliği konularında çeşitli eğitimlerin düzenlenmesi, AB Hızlı Alarm Sistemi ile uyumlu bilgi ağı sisteminin oluşturulması sağlanacaktır.

2004 Türkiye-AB Katılım Öncesi Mali İşbirliği kapsamında "Türkiye'de Gıda Güvenliği ve Kontrol Sisteminin Yeniden Yapılandırılması ve Güçlendirilmesi Projesi" AB Komisyonu tarafından onaylanmıştır. Proje, Türkiye'de gıda güvenliğinin sağlanması, gıda kontrol sisteminde etkinliğin artırılması ve bu sistemin uygulaması amacıyla Bakanlığımızın merkez ve taşra teşkilatının mevcut yapısının güçlendirilmesi ve özel sektör arasında işbirliğinin geliştirilmesini amaçlamaktadır. Proje Eylül 2005 tarihinde uygulanmaya başlamıştır.